

Biri vardı, biri yox idi, neçə gözəl illər bundan qabaq bir səyahətçi var idi. Bir gün o səyahətçi səfərə çıxdı. Bu, çox sehrlidir bir səfər idi. O, bu səfərə çıxanda yol əvvəlcə ona çox uzun, ancaq səyahətinin yarısında yol ona çox qısa göründü.

O bir müddət çox dar bir cığırda yol getdi, heç kimə rast gəlmədən. Nəhayət, o gözəl bir uşaqa rast gəldi. O uşaqa belə dedi:

- Sən burada nə edirsən?
Uşaq dedi:
- Mən həmişə oynayıram. Gel sən də mənimlə oyna!

Bələliklə, o, bütün günü uşaqla oynadı. Onlar çox şən idilər. Səma elə mavi, günsən elə parlaq, su elə şəffaf, yarpaqlar elə yaşıl, gülələr elə sevimli idil ki.. Onlar quşların nəğməsinə qulaq asır, çoxlu kəpənəklər tuturdular. Yağış yağanda onlar yağışın damcılarına baxmağı xoşlayırdılar, torpağın etrini qoxulayırdılar. Külək əsəndə onun viylitüsünü dirləmək çox xoş idi, onun piçitləri maraqlıydı. Külək öz evindən - onlara maraqlıdı, küləyin evi haradadır, viyildəyib qaçanda, qarşısına çıxan buludları qovub aparanda, ağacların budaqlarını əyəndə, tüstü bacalarını gurulda danda, evləri silkələyəndə, dənizə nərə çəkdirdən bu onlara xoş gəldi. Ancaq qar yağanda ondan da yaxşı olurdu. Onlar sürətlə yerə düşən, sənki milyonlarla ağ quşun sinəsindən düşürmək kimi görünən ağappaq qar dəneciklərinə baxmağı çox xoşlayırdılar, qarın nə qədər qalın olmasını düşünürdülər. Yollardakı, cığırlardakı süküta qulaq asmağı sevirdilər.

Bu dünyada onların çoxlu gözəl oyuncaları var idi. Ən maraqlı isə şəkilli kitablardı. Yatağanlar, ev ayaqqabları, cəlmalar, cırtdan və nəhənglər, su pəriləri, mavi saqqalı, noxud saplaqları, mağalar, məşələr, Valentinlər, Orsonların şəkilləri olan kitablar. Hamısı da təzə ve həqiqi.

Ancaq bir gün qəflətən səyahətçi o uşağı itirdi. O uşağı dəfələrlə harayladı, harayladı, ancaq cavab gəlmədi. O yenidən yoluna davam etdi. Bir müddət yenə də heç kimə rast gəlmədən yol getdi. Nəhayət, o yaraşlıqlı bir oğlana rast gəldi. O oğlana dedi:

- Sən burda nə edirsən?
Oğlan cavab verdi:
- Mən həmişə öyrənirəm. Gel sən də mənimlə birlikdə öyrənək.

O cavan oğlanla birlikdə bütün günü öyrəndi. Yupiter, Yunona, Yunanlar, Romalılar haqda öyrəndi. Daha bilmirəm nələr, nələr öyrəndi, mənim sizə deyə biləcəyimdən də çox şey öyrəndi. Öyrəndiklərinin çoxunu sonralar unutdu. Onlar heç də bütün günü öyrənməklə məşğul deyildilər, hərdən maraqlı, şən oyular da oynadılar. Yayda onlar çayda avar çəkdilər, qışda buz üzündə sürüşdülər, piyada yol getdilər, at çapdılara, kriket oynadılar, topla olan bütün oyuları oynadılar. İndi yadına düşənlərdən də çox idman növüylə məşğul oldular, heç vaxt meglub olmadılar. Onların bayramı da olurdu. Neçə hissəyə bölünmüş tort dilimləri yeyir, ziyaflarda gecəyarısına qədər rəqs edir, əsl teatrlarda əsl qızıldan olan sarayları, dünyanın möcüzələrini görürdülər. Hələ dostlar! Onların o qədər dostları vardı ki, gərək onları saymaq üçün çox vaxt sərf edəm! Onların bütün dostları da cavan idi, o yaraşlıqlı oğlan kimi. Bütün həyatları boyu heç vaxt da bir-birlərinə yad olmadılar.

Bir gün, məmənən olduğu günlərin birində səyahətçi bu oğlana da itirdi, o biri oğlana itirdiyi kimi. Onu nəhaq yerə dəfələrlə harayayandan sonra səyahətçi yoluna davam etdi. Yenə də bir müddət o heç kimə rast gəlmədən yoluna davam etdi. Nəhayət, o bir cavan

oğlana rast gəldi. O gənc oğlana dedi:

- Sən burada nə edirsən?
Cavan oğlan dedi:
- Mən həmişə sevirəm. Gel bir yerde sevək!

Səyahətçi o cavan oğlana qoşulub getdi. Onlar dünyanın en gözəl qızlarına rast gəldilər - Biri lap Fanny kimi gözəl idi. Gözleri onun gözələri kimi, saçları onun saçları kimi, yanaqlarındakı batıqlar onunku kimi. O güləndə də Fanny kimi güldü.

Gənc oğlan o qızı vuruldu, da-ha demirəm kimlər kimi vuruldu. Yaxşı! O gənc oğlan hərdən çox açıqlanırdı. Çünkü başqlarları da Fanny adlı o qızın yanında olurdu. Hərdən qızla mübahisə də edirdilər. Sonra da hər gün bir-birlərinə məktub yazırdılar, ayrı olanda heç vaxt xoşbəxt olmurdular. Həmişə bir-birini axtarırdılar, ancaq özlərini elə göstəridilər ki, guya heç biri-biriyle maraqlanırlar. Bir Milad bayramında nişanlandılar, tezliklə evlənməyə hazırlaşdırlar. Daha bilmirəm kimlər kimi toy edəcəklər.

Ancaq bir gün səyahətçi onlara hamısını itirdi, o biri dostlarını

tökülmüş yarpaqlardan cığır düzəldir, yüksəkleri daşıyır, dayanmaq bilmirdilər. Hərdən bir onlar hər iki tərəfində qalın meşələr olan bir yola çıxardılar. Onlar orada bir uşaqın qışqırığını eşidirdilər:

- Ata, ata, mən başqa uşaqam! Məni də gözlayın!

Onlar aralıdan balaca bir uşaq görər, onlara qoşulmaq üçün qəçanda get-gedə böyüyürdü. Onlara çatanda hamısı onun başına toplasır, onu öpür, "xoş gəldin" deyir, sonra bir yerde gedirdilər. Bəzən bir neçə geniş yola çıxır, hamısı dayındır. Bu vaxt uşaqlardan biri deyirdi:

- Ata, mən dənizə gedirəm.

O biri uşaq deyirdi:

- Ata, mən Hindistana gedirəm.

Başqa birisi deyirdi:

- Ata, mən gedib harda olsa bəxtimi axtaracam.

Başqası deyirdi:

- Ata, mən göyə gedirəm!

Onlar gözlərində yaş ayrırlar, üzülaşığı təkcə gedərdi. Hər uşaq öz yoluyla. Göye gedən uşaq qızılı səmaya qalxıb yox olardı.

Bələ ayrılıqlar olan vaxtı səyahətçi kişiye baxardı, görürdü ki, o ağacların arasından baxışlarını sə-

lun aşağısından bir səs gəldi:

- Ana! Ana!

Bu "ata, mən göyə gedirəm" deyən uşaqın səsi idi.

Uşaqın atası dedi:

- Yalvarıram, hələ yox! Hələ yox!

Səs atanın ağ saçına, yanaqlarında göz yaşlarına fikir verməyib deyirdi:

- Ana! Ana!

Sonra artıq yoluń qırğındında da yanmış qadın qollarını kişinin boyuna dolayıb onu öpüb dedi:

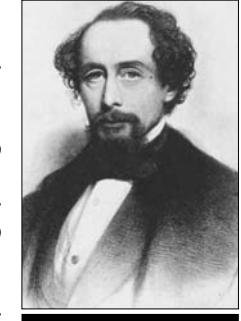
- Əzizim, məni çağırırlar, mən gedirəm!

O getdi. Səyahətçi kişiyle tək qaldı.

Onlar bir yerde getdilər, getdilər, meşənin qurtaracağına gəlib çatdılardı. Qırub edən günəşin şüaları ağacların arasından görünürdü.

Bir dəfə səyahətçi ağacların budalarını qırıb cığır açında o dostunu itirdi. Səyahətçi onu çağırıdı, çağırıdı, ancaq cavab gəlmədi. Səyahətçi meşədən çıxıb açıq yola çıxanda göründü ki, günəş şəfəq saçır. Səyahətçi yixilmiş ağacın üstündə oturan qoca kişiye yaxınlaşdı, ona dedi:

- Siz burda nə edirsiniz?

■ Çarlı Dikens

16 yanvar 2016

WWW.KASPI.AZ

DÜNYA EDƏBİYYATI

15

Uşaqın hekayəsi

He Kaya

itirdiyi kimi. Yenə də onları dəfələrlə çağırıdı, ancaq heç kim cavab vermədi. Bundan sonra o yenə də səyahətinə davam etdi. Bir müddət yenə də heç kimi görmədən getdi. Nəhayət, o ortayaşlı bir kişiye rast gəldi. O kişiye dedi:

- Sən burada nə edirsən?

Kişinin cavabı belə oldu:

- Mən həmişə məşğulam, iş görürəm. Gel sən də mənimlə birgə işləyək.

Bələliklə, səyahətçi bütün həmin kişiyle birlikdə işləməyə başladı. Onlar işləmək üçün meşəyə getdilər. Ortayaşlı kişi tək deyildi. Onunla elə eyni yaşda olan bir qadın dostu vardı, onun arvadı idi. Onların uşaqları vardı. Uşaqlar da onlarla bir yerdəydi. Onlar hamısı bir yerde meşəyə gedir, ağacları kesir, kasılmış budaqlardan, yere

maya zilləyib, bu vaxt günəş batır, qırub edirdi. Səyahətçi həm də kişinin saçının ağardığını görürdü. Ancaq onlar heç vaxt çox istirahət etməz, səyahətərini sona çatdırı malıydılar. Həmişə məşğul olmaq üçün bu çox vacib idi.

O qədər ayrılıqlar oldu ki, daha heç bir uşaq qalmadı. Səyahətçi, kişi və onun arvadı qaldı. İndi onlar üçü bir yerde gedirdilər. İndi meşə gah səri, gah qəhvəyi rəngdə olurdu. Meşədəki ağacların yarpaqları da o rəngdəydi, onlar yerə tökülməyə başlamışdı.

Onlar bir gün yenə də hər tərəfi meşə olan bir yola çıxdılar, bu yol o biri yollardan daha qarənlıq idi. Onlar irəli baxmadan gedəndə birdən qadın dayandı:

- Məni çağırırlar, kişi!

Onlar dayanıb qulaq asdlar, yo-

Qoca kişi gülümşədi, sakit səsle dedi:

- Mən həmişə xatırlayıram. Gel mənimlə bir yerde xatırlayaq.

Səyahətçi qoca kişisinin yanında oturdu, üzü günbatana tərəf. Onun bütün dostları geri qayıdış onun yanında dayandılar. Gözəl uşaq, yaraşlıqlı oğlan, cavan kişi, ata, ana, uşaqlar. Hamısı onun yanındaydı. O heç kimi itirməmişdi. O onların hamısını sevdı, onlara qarşı mərhamətli oldu, həmişə onlara baxmaqdan məmnun oldu. Onlar da ona hörmət edib sevdilər.

Məncə, bu səyahətçi ele siz ola bilersiniz, ezziz Baba! Çünkü biz sənə hörmət edirik, sən də bizi sevirsen!

İngilis dilindən tərcümə edən:

Sevil Gültən